

Oddajemy w Państwa ręce kolejny, IV tom serii „Badania Miast”. Tym razem przedmiotem badań były miasta usytuowane w hierarchii sieci osadniczej pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi a miastami powiatowymi.

Monografia wpisuje się w toczącą się w ostatnich latach dyskusję na temat miast średnich i potrzeby wzmocnienia policentrycznego charakteru systemu osadniczego w Polsce. Policentryczność jest preferowana w Unii Europejskiej ze względu na dążenie do zrównoważonego rozwoju. Prezentowane badania stanowią ponadto wstęp do przygotowywanego projektu badawczego poświęconego polskim regiopolom. Publikacja powstała w ramach badań własnych, a została sfinansowana ze środków na działalność statutową Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Geografii Społeczno-Ekonomicznej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Praca składa się z pięciu rozdziałów, w tym wstępu i zakończenia. W pierwszym rozdziale zarysowano kontekst badań oraz przedstawiono założenia badawcze. Drugi rozdział zawiera analizę klasyfikacji miast i hierarchii ośrodków w sieci osadniczej Polski. Była ona podstawą w wyborze miast, które będą stanowiły przedmiot badań w kolejnych rozdziałach pracy. Rozdział trzeci obejmuje charakterystykę potencjalnych ośrodków subregionalnych. W rozdziale czwartym ukazano badane miasta na tle wyznaczonych obszarów funkcjonalnych oraz przedstawiono wybrane aspekty dostępności transportowej. Znalazło się w nim także studium przypadku: zbadany został zasięg oddziaływania kilku ośrodków i przeprowadzona Przedmowa 10 delimitacja subregionów na Pomorzu. Piąty rozdział, czyli zakończenie, zawiera główne konkluzje. Opracowanie zamyka streszczenie, w którym przedstawiono zawartość poszczególnych rozdziałów.

Dziękuję recenzentowi, prof. Krystianowi Heffnerowi, za wnikliwą ocenę i wskazówki dotyczące uzupełnienia pracy oraz prof. Markowi Dutkowskiemu za cenne uwagi.

Życzę ciekawej i inspirującej lektury.

Tadeusz Bocheński

1. Wstęp

1.1. Kontekst badań

1.2. Założenia badawcze

1.2.1. Przedmiot i cel badań

1.2.2. Metody i procedura badawcza

Piśmiennictwo

2. Miasta w sieci osadniczej Polski

2.1. Ludność i ranga administracyjna miast w Polsce

2.1.1. Liczba miast i jej zmiany

2.1.2. Podział miast ze względu na liczbę mieszkańców

2.1.3. Podział miast ze względu na status administracyjny

2.1.4. Podregiony statystyczne

2.2. Klasyfikacja miast w dokumentach planistycznych

2.2.1. Poziom europejski

2.2.2. Poziom krajowy

2.2.3. Poziom wojewódzki

2.2.4. Ośrodki ponadlokalne w opracowaniach planistycznych – podsumowanie

2.3. Klasyfikacje miast w wybranych opracowaniach naukowych

2.3.1. Klasyfikacja sieci osadniczej Polski zgodna z modelem Christallera

2.3.2. Hierarchizacja sieci osadniczej Polski na podstawie relacji funkcjonalnych

2.3.3. Koncepcja głównych węzłów osadniczych Polski

2.3.4. Miasta według różnorodności struktury zatrudnienia

2.3.5. Miasta jako ośrodki władzy

2.3.6. Klasyfikacja miast według ich centralności

2.3.7. Lokalne rynki pracy

2.3.8. Sieć ośrodków regionalnych

2.3.9. Subregionalne bieguny wzrostu

2.3.10. Miasta według oddziaływania na otoczenie

2.3.11. Obserwatorium Polityki Miejskiej

2.3.12. Miasta stanowiące podregionalne ośrodki usług

2.3.13. Wielokryterialna klasyfikacja miast na potrzeby raportu pt. Relacje funkcjonalno-przestrzenne między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem

2.3.14. Ośrodki ponadlokalne w opracowaniach naukowych – podsumowanie

2.4. Potencjalne ośrodki subregionalne – wybór miast do dalszych badań

Piśmiennictwo

3. Wybrane cechy potencjalnych ośrodków subregionalnych

3.1. Zakres badań

3.2. Potencjał demograficzny

3.3. Peryferyjność względem większych ośrodków miejskich

3.4. Znaczenie miasta jako węzła transportowego

3.4.1. Infrastruktura transportowa

3.4.2. Infrastruktura logistyczna w transporcie towarowym

3.4.3. Transport zbiorowy – połączenia międzymiastowe

3.4.4. Transport zbiorowy – komunikacja miejska

3.4.5. Miasta jako węzły transportowe – synteza

3.5. Baza instytucjonalna

3.6. Przedsiębiorczość

3.6.1. Poziom przedsiębiorczości

3.6.2. Monozakładowość

3.6.3. Podmioty wspierające przedsiębiorczość oraz strefy inwestycyjne

3.6.4. Rozwój gospodarczy – synteza

3.7. Społeczeństwo obywatelskie

3.7.1. Organizacje pozarządowe

3.7.2. Frekwencja w wyborach samorządowych

3.7.3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego – synteza

3.8. Ocena badanych miast – podsumowanie

Piśmiennictwo

4. Powiązania i zasięg oddziaływania ośrodków subregionalnych

4.1. Zakres badań

4.2. Potencjalne ośrodki subregionalne na tle wytyczonych obszarów funkcjonalnych

4.3. Zespoły miast potencjalnych ośrodków subregionalnych

4.3.1. Subregiony policentryczne

4.3.2. Aglomeracje i konurbacje miejskie ośrodków subregionalnych

4.4. Potencjalne ośrodki subregionalne a dojazdy do pracy

4.5. Dostępność transportowa potencjalnych ośrodków subregionalnych

4.5.1. Dojazd samochodem z miejscowości gminnych do ośrodka subregionalnego

4.5.2. Powiązania ośrodków subregionalnych transportem publicznym

4.6. Delimitacja subregionów funkcjonalnych – studium przypadku

4.6.1. Metody delimitacji subregionów

4.6.2. Wybrane subregiony na Pomorzu na podstawie badań własnych

4.6.3. Regiony charakteryzujące się odrębnością kulturowo-etniczną na Pomorzu

4.6.4. Subregiony na Pomorzu – podsumowanie

4.7. Badane miasta na tle koncepcji zmian administracyjnych

4.7.1. Dyskusja nad zmianą podziału administracyjnego

4.7.2. Koncepcja zmniejszenia liczby powiatów Unii Metropolii Polskich

4.8. Powiązania badanych miast – podsumowanie

Piśmiennictwo

5. Zakończenie

Załącznik

Streszczenie

Abstract